राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

National Human Rights Commission

केन्द्रीय कार्यालय, Central Office

हरिहर भवन, पुल्चोक, ललितपुर, Harihar Bhawan, Pulchowk, Lalitpur, Nepal

प्रेस विज्ञप्ति

(आमसञ्चारका माध्यममा तत्काल उपयोगको लागि)

२०७२ असार ३० गते

पीडितहरुको मानव अधिकार सुनिश्चित गर्न सरकारको ध्यानाकर्षण ।

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले बाँके, बर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुरका बासीन्दाहरुले हरेक वर्षायाममा भोग्दै आएको बाढीको समस्या तत्काल समाधान गर्न सरकारलाई आग्रह गरेको छ । आयोगका सदस्यद्वय मोहना अन्सारी र गोविन्द शर्मा पौड्यालको नेतृत्वमा बाढी पीडितहरुको अवस्थाको बारेमा अनुगमनपछि बाढीका कारणबाट प्रभावित क्षेत्रका नागरिकहरुको बसोबास, जीविकोपार्जन र जीवनको अधिकार उच्च जोखिममा रहेको पाएको छ ।

कञ्चनपुरको शुक्लाफाँटा वन्यजन्तु आरक्ष विस्तारबाट विस्थापित भई हाल बेलडाँडीमा बस्दै आएका नागरिकहरुको पुनर्स्थापना सम्बन्धमा २८ वटा आयोग गठन भएपनि हालसम्म उनीहरुको व्यवस्थापन नगरिएको विषयमा आयोगको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ । कञ्चनपुरको भीमदत्त नगरपालिकाको भुजेला ११, १२ र १३ नम्बर वडामा महाकाली नदी र पुर्नवास नगरपालिकाको वडा नं १ बीचफाटा लगायत ३ किलोमिटर आसपासका क्षेत्र र बाइसबिचवा गाबिस लगायतका क्षेत्रमा दोदा नदीका कारण डुबान र कटानको विकराल समस्या रहेको पाइएकोले समस्या समाधानका लागि तत्काल स्थायी तटबन्ध निर्माण गर्न आयोग सरकारलाई आग्रह गर्दछ ।

कैलालीको थापापुरवस्ती लगायतका गाबिस डुबानमा पर्न सक्ने खतरा रहेकाले आसपासका बस्तीहरुलाई तत्काल सुरक्षित स्थानमा सार्न आयोगले सरकारको ध्यानाकर्षण गराएको छ । कैलालीको सीमावर्ती क्षेत्रहरुमा मानव बेचबिखन ओसारपसार रोक्नका लागि अस्थायी रुपमा धनगढीको सिमामा स्थापना गरिएको चेकप्वाइन्टहरु एकै नाकामा केन्द्रित देखिदा चेकप्वाइन्टहरु सीमा क्षेत्रका सम्भावित अन्य नाकाहरुमा राख्न सरोकारवालाहरुलाई आयोगले निर्देशन दिएको छ ।

बर्दियाको जमुनी गाबिसको फुटाहाका ३ जना नेपाली नागरिकहरुलाई भारतीय वन कार्यालयले करिब एक महिना देखि भारतको बहराइच जिल्लाको मोतीपुर थानामा थुनामा राखि हालसम्म पनि रिहा नगरेको र उनीहरुको रिहाइको लागि स्थानीय प्रशासनबाट सक्रियतापूर्वक पहल नगरेको पाइएकोले निजहरुको तत्काल रिहाईको पहल गर्न आयोग नेपाल सरकारलाई आग्रह गर्दछ ।

भारत सरकारले १९९९ मा निर्माण गरेको कलकलवा मार्जिनल तटबन्धका कारण बाँकेको फत्तेपुर, होलीया, बेतहनी, गंगापुर, बनकट्टी र मटेहिया लगायतका नौ गाबिसहरु बाढीको उच्च जोखिममा रहेकोले ती वस्तीहरुका १२ हजार ३ सय ४० घरका ६० हजार भन्दा बढी नागरिकहरु प्रत्यक्ष प्रभावित रहेको बुझिएको छ । राप्तीनदीमा निर्माणधीन तटबन्धहरु बालुवा, बाँसका किला एवं बोल्डरको प्रयोग गरी निर्माण गरिएको देखिएकोले ती क्षेत्रहरुमा दक्ष प्राविधिक र उच्चस्तरिय प्रविधिको प्रयोग गरी तत्काल स्थायी तटबन्ध निर्माण कार्य अगाडी बढाउन आयोग सकारको ध्यानाकर्षण गराउँदछ ।

गत वर्षका बाढी पीडितहरु अहिलेपनि विद्यालय, पाल तथा वन क्षेत्रमा अति जोखिममा रहेकाले बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य र पोषणमा प्रत्यक्ष प्रभाव परेको अनुगमनका क्रममा देखिएको छ । सीमावर्ती क्षेत्रमा जंगली जनावरहरु खुल्ला रुपमा नेपाल प्रवेश गर्दा मानवीय क्षति र खाद्यान्न नष्ट गर्ने गरेकाले नेपाली नागरिकको सुरक्षा, राहत र उचित क्षतिपूर्तिको व्यवस्था गर्न आयोग नेपाल सरकारलाई आग्रह गर्दछ ।

मोहना अन्सारी
सदस्य तथा प्रवक्ता